

Právnická povolání - Portugalsko

 Upozorňujeme, že výchozí [Pt](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

Tato část podává přehled o právnických povoláních v Portugalsku.

[Soudci obecných soudů a soudci správních a finančních soudů \(*Magistrados dos tribunais judiciais e dos tribunais administrativos e fiscais*\)](#)

[Státní zástupci \(*Magistrados do Ministério Público*\)](#)

[Advokáti \(*Advogados*\)](#)

[Právní poradci \(*Consultores jurídicos*\)](#)

[Právní zástupci \(*Solicitadores*\)](#)

[Soudní exekutoři \(*Agentes de execução*\)](#)

[Notáři \(*Notários*\)](#)

[Registrační úředníci \(*Conservadores*\)](#)

[Soudní úředníci \(*Oficiais de Justiça*\)](#)

[Mediátoři \(*Mediadores*\)](#)

[Soudní správci \(*Administradores Judiciais*\)](#)

[Úředník pro průmyslové vlastnictví \(*Agente Oficial da Propriedade Industrial*\)](#)

[Organizace poskytující bezplatné právní služby](#)

Soudci obecných soudů a soudci správních a finančních soudů (*Magistrados dos tribunais judiciais e dos tribunais administrativos e fiscais*)

V souladu s Ústavou jsou soudci představitelé svrchovaného orgánu – soudů.

Vykonávají spravedlnost ve jménu občanů a podléhají výhradně zákonům.

Soudci obecných soudů se řídí Ústavou a vlastním služebním řádem. V rámci soudní hierarchie existují tři kategorie soudců obecných soudů:

- soudci Nejvyššího soudu (*conselheiros*);
- soudci odvolacích soudů (*desembargadores*);
- soudci soudů prvního stupně (*juízes de direito*).

Soudci správních a finančních soudů se řídí Ústavou, služebním řádem a případně služebním řádem soudců obecných soudů. V rámci soudní hierarchie existují tři kategorie soudců správních a finančních soudů:

- soudci Nejvyššího správního soudu (*conselheiros*);
- soudci ústředních správních soudů (*desembargadores*);
- soudci obvodních správních soudů a daňových soudů (*juízes de direito*).

Přístup k povolání soudce probíhá ve třech etapách: veřejné výběrové řízení; teoretická a praktická příprava v centru pro právníká studia (*Centro de Estudos Judiciários*); praxe referendáře. Po úspěšném absolvování uvedených tří etap jsou uchazeči jmenováni soudci u soudů prvního stupně (*juízes de direito*).

Soudci se dále vzdělávají po celou dobu své profesní dráhy.

Soudci soudů prvního stupně jsou pravidelně podrobováni inspekci Nejvyšší rady pro soudnictví (*Conselho Superior da Magistratura*) (v případě soudců obecných soudů) a Nejvyšší rady pro správní a finanční soudy (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) (v případě soudců těchto soudů). Po každé inspekci je soudcům na základě výsledků uděleno hodnocení v těchto kategoriích: vynikající, velmi dobrý, dobrý, dostatečný a neuspokojivý. Hodnocení v kategorii „neuspokojivý“ vede k pozastavení výkonu povolání a zahájení řízení pro profesní nezpůsobilost.

O jmenování, přidělení, přeložení, povýšení a zahájení disciplinárního řízení rozhoduje v případě soudců obecných soudů Nejvyšší rada pro soudnictví (*Conselho Superior da Magistratura*) a v případě soudců správních a finančních soudů Nejvyšší rada pro správní a finanční soudy (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*).

Aby byla zaručena nezávislost a nestrannost soudců, stanoví Ústava, že: soudci vykonávající své povolání nesmějí zastávat žádnou jinou funkci ve veřejném či soukromém sektoru, s výjimkou neplacené výuky či vědeckého výzkumu v oblasti soudnictví; soudci mohou být přeloženi, postaveni mimo službu, penzionováni či propuštěni výhradně v případech stanovených zákonem; soudci nemohou být stíháni za svá rozhodnutí, kromě výjimek stanovených zákonem.

Státní zástupci (*Magistrados do Ministério Público*)

Státní zástupci jsou odpovědní za zastupování státu, vedení trestního stíhání a hájení demokratického právního řádu a zájmů stanovených zákonem. Státní zástupci mají podle zákona samostatný status a jsou autonomní.

Přístup k povolání státního zástupce je otevřen na základě veřejného výběrového řízení, jež spočívá ve zkouškách znalostí, vyhodnocení životopisu a psychologickém testu, které zajišťuje centrum pro právníká studia (*Centro de Estudos Judiciários*).

Přijetí uchazeči poté působí na pozici čekatele (*auditor de justiça*). Po úspěšném absolvování teoretické a praktické přípravy, která probíhá v centru pro právníká studia, jsou jmenováni zástupci prokurátora (jako referendáři).

Pracovní dráha státního zástupce se skládá z pěti úrovní seřazených v sestupném hierarchickém pořadí:

- generální prokurátor (*Procurador-Geral da República*);
- náměstek generálního prokurátora (*Vice-Procurador-Geral da República*);
- zástupce generálního prokurátora (*Procurador-Geral Adjunto*);
- obvodní prokurátor (*Procurador da República*);
- zástupce obvodního prokurátora (*Procurador da República Adjunto*);

Úřad generálního prokurátora je nejvyšším orgánem v systému státního zastupitelství, v jehož čele stojí generální prokurátor. Patří k němu také Nejvyšší rada státního zastupitelství (*Conselho Superior do Ministério Público*), poradní sbor, právní poradci a oddělení podpůrných služeb.

Nejvyšší rada státních zastupitelství má pravomoc jmenovat, přidělit, přeložit či povýšit státní zástupce a přijímat příslušná disciplinární opatření.

Advokáti (*Advogados*)

Advokáti jsou odborníci v oblasti práva, registrovaní u příslušné komory, kteří kromě jiného poskytují třetím osobám právní zastoupení u soudu a právní poradenství spočívající ve výkladu a uplatňování právních předpisů.

K výkonu profese advokáta se v Portugalsku požaduje registrace u advokátní komory (*Ordem dos Advogados*).

Podmínky přístupu k tomuto povolání jsou následující:

- právní akademický titul z domácí univerzity nebo právní titul získaný na zahraniční univerzitě, který je rovnocenný nebo byl uznán jako rovnocenný portugalskému;
- absolvování stáže v celkové délce 18 měsíců, jež se skládá ze dvou etap: úvodní příprava v délce 6 měsíců a doplňující příprava v délce 12 měsíců;
- úspěšné složení písemné a ústní zkoušky u advokátní komory.

Cizí státní příslušníci, kteří získali svůj titul na jakékoli právnické fakultě v Portugalsku, se mohou zaregistrovat u advokátní komory Portugalska za stejných podmínek jako portugalští občané, pokud země jejich státní příslušnosti přiznává stejná práva portugalským občanům.

Advokáti z jiných členských států Evropské unie, kteří se chtějí trvale usadit v Portugalsku se záměrem vykonávat zde praxi na základě odborné způsobilosti získané ve své zemi původu, se musí registrovat u advokátní komory. V takových případech mohou poskytovat právní zastoupení před soudem pouze pod vedením právníka, který je registrován u advokátní komory. Chtějí-li působit za zcela stejných podmínek jako portugalští advokáti, musí být registrováni u advokátní komory a složit písemnou a ústní zkoušku v portugalštině.

Advokátní komora je veřejným sdružením zastupujícím odborníky, kteří působí v oboru advokacie v souladu se služebním řádem. V pravomoci komory je zejména zajišťovat přístup ke spravedlnosti, regulovat výkon této profese, přijímat disciplinární opatření vůči advokátům a referendářům, dbát na společenskou úlohu, důstojnost a dobré jméno tohoto povolání a podporovat přístup ke znalosti a uplatňování práva.

Právní poradci (*Consultores jurídicos*)

V portugalském právním systému se nerozlišuje mezi profesí advokáta a právního poradce.

Právní zástupci (*Solicitadores*)

Právní zástupci jsou nezávislí odborníci, kteří poskytují právní poradenství a právní zastoupení u soudu v rámci omezení vyplývajících z jejich postavení a stanovených v procesních pravidlech. Mohou zastupovat strany ve všech případech, kdy není povinné zastupování advokátem.

Právní zástupci mohou rovněž zajišťovat svým klientům (občanům i podnikům) právní zastoupení mimo soud, například před finančním úřadem, notářskými úřady, rejstříky a orgány veřejné správy.

Pro přístup k povolání právního zástupce uchazeč musí:

- mít právní titul a nebyť registrován u advokátní komory, nebo mít titul v oboru právní zástupce, a v obou případech být držitelem úředně uznávaného diplomu. Cizí státní příslušníci z jiných zemí Evropské unie musí mít akademický titul a odbornou způsobilost požadované pro výkon této profese v dané zemi původu;
- absolvovat praxi referendáře v délce 12 až 18 měsíců;
- během praxe získat příznivé reference, které poskytne školitel a školitelská střediska, a složit státní zkoušku v souladu s příslušnými předpisy.

Registrace uchazečů pocházejících z jiného členského státu Evropské unie nebo Evropského hospodářského prostoru u kolegia právních zástupců se řídí zákonem č. 9/2009 ze dne 4. března 2009, ve znění zákona č. 41/2012 ze dne 28. srpna 2012 a č. 25/2014 ze dne 2. května 2014.

Komora právních zástupců a soudních exekutorů (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução, OSAE*) je veřejným sdružením zastupujícím právní zástupce. Je zejména odpovědná za uplatňování disciplinární pravomoci vůči svým členům a za vydávání posudků k návrhům právních předpisů vztahujících se k jejím pravomocem.

Více informací lze získat na stránkách <http://www.osae.pt/>.

Soudní exekutoři (*Agentes de execução*)

Soudní exekutoři jsou odborníci, kterým zákon uděluje vnitrostátní pravomoc k činnostem souvisejícím s exekucí rozhodnutí vydaných v rámci občanskoprávních řízení. Jedná se o nezávislé a nestranné odborníky, kteří nezastupují strany během řízení, avšak jsou pověřeni prováděním veškerých formalit spojených s exekucí rozhodnutí, včetně zabavení, doručování soudních písemností a prodeje zabaveného majetku. V některých případech mohou jejich úkony provádět soudní úředníci.

Soudního exekutora jmenuje věřitel v exekučním návrhu nebo soud.

Soudními exekutory mohou být pouze právní zástupci nebo advokáti, kteří:

- mají portugalskou státní příslušnost;
- netýká se jich žádné z omezení stanovených ve stanovách Komory právních zástupců a soudních exekutorů nebo Advokátní komory;
- v posledních deseti letech nebyli uvedeni na veřejném seznamu dlužníků vydaném v souladu se zákonem;
- úspěšně absolvovali příslušnou praxi;
- po více než třech letech působení ve funkci soudního exekutora složili zkoušku a získali příznivé stanovisko Komise pro dohled nad úředníky v justici (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça, CAAJ*);
- během tří let po úspěšném absolvování praxe požádali o registraci u příslušné komory;
- splňují minimální požadavky na vybavení informační technikou stanovené v pravidlech, která schválilo valné shromáždění.

Toto povolání reguluje Komora právních zástupců a soudních exekutorů a příslušné kolegium soudních exekutorů.

Komise pro dohled nad úředníky v justici (CAAJ), orgán nezávislý na Komoře právních zástupců a soudních exekutorů, odpovídá za dohled a disciplinární opatření vůči soudním exekutorům.

Více informací lze získat na stránkách <http://www.osae.pt> a <http://www.caaj-mj.pt/>.

Notáři (*Notários*)

Notáři jsou odborníci s pravomocí jednat ve specifických právnických situacích a s významnou úlohou v oblasti mezinárodního i vnitrostátního obchodu.

V rámci výkonu svého povolání notáři mohou:

- sepisovat soukromé smlouvy a poskytovat stranám poradenství, přičemž jsou povinni zachovávat loajalitu vůči oběma z nich. Notář je odpovědný za soulad jím vyhotovených úředních dokumentů s právními předpisy a za rady, jež poskytuje. Je povinen informovat strany o důsledcích povinností, které hodlají přijmout;
- vykonávat právní úkony, které jsou před ním sjednány. Příslušný úkon může být přímo zapsán do úředních rejstříků nebo vykonán, pokud některá ze stran neplní své povinnosti, bez předchozího zásahu soudce;
- zastávat úlohu rozhodce, který jedná nestranně a v úplném souladu se zákonem, aby mohly strany dospět ke vzájemně přijatelné dohodě;
- vypracovávat dokumenty a stanovovat podmínky řízení o soupisu majetku, aniž by tím byly dotčeny otázky, které z důvodu své povahy či skutkové nebo právní složitosti nemohou být rozhodnuty v rámci řízení o soupisu majetku, ale musí o nich rozhodnout soudce obvodního soudu, pod něž spadá notářství pověřené daným řízením (pravomoc udělená notářstvím zákonem č. 23/2013 ze dne 5. března 2013, kterým se schvaluje právní režim řízení o soupisu majetku a kterým se vytváří systém sdílené pravomoci).

V návaznosti na reformu notářského povolání a související privatizaci daného odvětví mají notáři dvojitý status: jsou jednak veřejnými činiteli, jednak příslušníky svobodného povolání, kteří již nespádají mezi státní úředníky.

Jakožto veřejný činitel podléhá notář Ministerstvu spravedlnosti, které vůči němu uplatňuje disciplinární a regulační pravomoc. V rámci nového zařazení notářů mezi svobodná povolání reguluje od roku 2006 výkon notářského povolání Notářská komora (*Ordem dos Notários*) v partnerství s Ministerstvem spravedlnosti. Dohlížejí nad dodržováním etických zásad, jimiž se toto povolání řídí, a dbají na to, aby notáři hájili související veřejné zájmy, čímž není dotčena pravomoc zasahovat, která je vzhledem k povaze dané profese ze zákona udělena Ministerstvu spravedlnosti.

Registrační úředníci (*Conservadores*)

Registrační úředníci jsou veřejní činitelé pověřeni zaznamenáváním a zveřejňováním právních úkonů a skutečností týkajících se nemovitostí, movitého majetku podléhajícího registraci, obchodní činnosti a života fyzických osob. Jejich úkolem je zejména ověřování souladu uvedených úkonů a skutečností a souvisejících dokumentů s právními předpisy a zajištění toho, aby práva vyplývající z těchto dokumentů byla řádně definována a odpovídala zákonem stanovené úpravě pro registraci a zveřejnění, a na tomto základě rozhodují, zda budou dané úkony či skutečnosti zapsány do rejstříku či nikoli.

Podle záležitostí, kterým se věnují při výkonu svých povinností, mohou registrační úředníci být:

- **registrační úředníci u matričních úřadů** (*conservadores do registo civil*), kteří působí ve věcech týkajících se vymezení a zveřejnění právních skutečností a úkonů týkajících se života fyzických osob. Do jejich pravomoci spadá registrace narození, sňatků, úmrtí, adopcí a určení mateřství/otcovství; organizace řízení týkajících se rozvodu či odluky manželů a rozdělení majetku po vzájemné dohodě a vydávání ověřených kopií v souvislosti s registrovanými skutečnostmi;
- **registrační úředníci u katastru nemovitostí** (*conservadores do registo predial*), jejichž úkolem je zveřejňování informací o právním stavu nemovitostí s cílem zajistit bezpečnost transakcí v odvětví nemovitostí;
- **registrační úředníci u registru vozidel** (*conservadores do registo de veículos*), jejichž úkoly se týkají zveřejňování práv k movitému majetku podléhajícímu registraci (motorová vozidla, lodě a letadla) a informací o právním stavu motorových vozidel a přívěsů s cílem zajistit bezpečnost souvisejících transakcí;
- **registrační úředníci u obchodního rejstříku** (*conservadores do registo comercial*), kteří odpovídají za zveřejňování údajů o postavení podnikatelů, obchodních společností, občanských sdružení obchodního charakteru, jednočlenných společností s ručením omezeným a jiných subjektů podléhajících zápisu do obchodního rejstříku s cílem zajistit bezpečnost souvisejících transakcí.

Pro přístup k povolání registračního úředníka se vyžaduje právnický diplom z portugalské univerzity nebo rovnocenný akademický titul, složení zkoušek způsobilosti, absolvování doplňujícího univerzitního kurzu v délce šesti měsíců, jehož předmětem je rozšíření právnických znalostí relevantních pro povolání registračního úředníka, a stáž v délce jednoho roku ukončená státní zkouškou. Všechny etapy tohoto postupu podléhají hodnocení a v případě neuspokojivých výsledků mohou vést k vyloučení uchazeče. Tento postup probíhá v rámci veřejného výběrového řízení vyhlášeného Úřadem pro rejstříky a notářství (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Řízením, koordinací, podporou a hodnocením činnosti registračních úřadů a dozorem nad nimi je pověřen Úřad pro rejstříky a notářství (*Instituto dos Registos e do Notariado*).

Soudní úředníci (*Oficiais de Justiça*)

Soudní úředníci představují kategorii justičních úředníků, mezi jejichž povinnosti patří mimo jiné působení u soudů nebo státních zastupitelství. Funkce justičního úředníka ovšem zahrnuje rovněž zaměstnance útvarů informačních technologií, administrativní, technické, pomocné a provozní pracovníky.

Povolání soudního úředníka začíná působením na základní pracovní pozici u soudů nebo státních zastupitelství jako pomocný úředník (*escrivão auxiliar*) nebo pomocný soudní úředník (*técnico de justiça auxiliar*). Vykonávat je mohou osoby s příslušnou odbornou způsobilostí, které uspěly v přijímacím řízení.

Postavení soudních úředníků upravuje příslušný služební řád stanovený zákonem č. 343/1999 ze dne 26. srpna 1999 a jejich činnost hraje významnou úlohu v mezinárodní justiční spolupráci, zejména pokud jde o uplatňování evropských nařízení a směrnic.

Generální ředitelství pro správu soudnictví (*Direção-Geral da Administração da Justiça*) je orgán ministerstva spravedlnosti odpovědný za nábor a řízení soudních úředníků.

Rada soudních úředníků (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) odpovídá za hodnocení pracovních výsledků soudních úředníků a za přijímání disciplinárních opatření vůči nim.

Mediátoři (*Mediadores*)

Zákon č. 29/2013 ze dne 19. dubna 2013 definuje v čl. 2 písm. b) mediátora jako „(...) třetí nestrannou a nezávislou osobu bez pravomocí vůči stranám mediace, která napomáhá stranám při dosažení konečné dohody ohledně předmětu sporu“. Uvedený zákon rovněž definuje status mediátorů působících v Portugalsku, jakož i jejich zápis do seznamů všech veřejných systémů mediace. Tento zápis se provádí na základě výběrového řízení, jehož pravidla byla schválena výnosem č. 282/2010 ze dne 25. května 2010.

Význam mediátorů je značný, jelikož tím, že pomáhají stranám dospět k dohodě, přispívají k zachování, a v některých případech k obnovení, sociálního smíru. V Portugalsku je možné jednat s mediátory specializovanými v oboru rodinné mediace, pracovního

práva či trestního práva. V oblasti mediace zde nepůsobí nevládní organizace, avšak existují soukromá sdružení poskytující mediační služby a odbornou přípravu pro mediátory.

Na vnitrostátní úrovni neexistuje etický kodex pro mediátory. Výše uvedený zákon o mediaci nicméně obsahuje oddíl věnovaný právům a povinnostem mediátorů, kteří rovněž musí jednat v souladu se zásadami stanovenými v evropském kodexu chování pro mediátory, jež si během své přípravy musí osvojit.

Činnost mediátorů je sledována veřejným systémem mediace sestávajícím ze tří částí: občanskoprávní, pracovněprávní a trestněprávní záležitosti. Každou z těchto částí veřejného systému mediace řídí veřejný subjekt určený v příslušném zakládajícím aktu.

V Portugalsku nepůsobí veřejnoprávní subjekt pro vzdělávání mediátorů. Tím se zabývají soukromé subjekty, jejichž certifikaci zajišťuje Generální ředitelství pro politiku spravedlnosti (*Direção Geral da Política de Justiça – DGPJ*) v souladu s výnosem č. 345 /2013 ze dne 27. listopadu 2013 a se zvláštním zřetelem na referenční ukazatele kvality.

DGPJ, které řídí veřejné systémy mediace prostřednictvím svého kabinetu pro alternativní řešení sporů (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios – GRAL*), neposkytuje informace o tom, jak se lze setkat s mediátorem. Má ovšem k dispozici seznamy mediátorů, na něž mohou být mediátoři zapsáni na základě výběrového řízení, jehož pravidla byla schválena výnosem č. 282/2010 ze dne 25. května 2010.

Více informací lze získat na stránkách <http://www.dgpj.mj.pt>.

Soudní správci (*Administradores Judiciais*)

Soudní správce je odpovědný za dohled nad úkony a provádění úkonů v rámci zvláštního ozdravného postupu, jakož i za řízení či likvidaci v rámci úpadkového řízení. Má pravomoc provádět veškeré úkony vyplývající z jeho postavení a ze zákona. V závislosti na úkolech, jež mají být v rámci daného řízení vykonány, je jmenován jakožto prozatímní soudní správce, správce konkurzní podstaty nebo zmocněný zástupce.

Postavení soudního správce upravuje zákon č. 22/2013 ze dne 26. února 2013.

Soudními správci se mohou stát osoby splňující následující podmínky:

- a) mají vysokoškolské vzdělání a odbornou praxi požadované pro výkon dané činnosti;
- b) absolvovali stáž v daném oboru v délce šesti měsíců;
- c) uspěli ve zvláštním přijímacím řízení, jehož cílem je ohodnotit znalosti získané během stáže;
- d) nesmějí být v situaci, která je neslučitelná s výkonem tohoto povolání;
- e) musí být způsobilí k výkonu činnosti soudního správce.

Orgánem odpovědným za přijímání soudních správců a dohled nad nimi je Komise pro dohled nad úředníky v justici (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça – CAAJ*).

Úředník pro průmyslové vlastnictví (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*)

Úředníci pro průmyslové vlastnictví jsou odborníci na průmyslové vlastnictví, na které se mohou obrátit fyzické i právnické osoby v případě, kdy si přejí lépe bránit svá práva a zájmy.

Úředníky pro průmyslové vlastnictví zplnomocňuje Národní úřad pro průmyslové vlastnictví (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) k výkonu aktů v oblasti průmyslového vlastnictví jménem a v zájmu svých klientů, aniž by museli předložit plnou moc.

Výkon povolání úředníka pro průmyslové vlastnictví u Národního úřadu pro průmyslové vlastnictví se řídí zákonem č. 15/95 ze dne 24. ledna 1995.

Organizace poskytující bezplatné právní služby

Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s advokátní komorou a místními úřady zajišťuje na celém území Portugalska právní poradny (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), kde mohou občané využít bezplatné právní poradenství od profesionálních právníků. Seznam těchto poraden a příslušné kontaktní údaje jsou k dispozici na internetu, například na stránkách Generálního ředitelství pro politiku spravedlnosti (*Direção-Geral da Política de Justiça*): <http://www.dgpj.mj.pt>.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 24/10/2016